

DE BAZUIN

ZUIN

Stemmen uit „De Gereformeerde Kerken in Nederland.”

(Ten voordeele van de Theologische School te Kampen.)

Vrijdag 23 Mei 1902.

Toel II: 1a, Blaagt de bazuin!

Hagg. I: 4, Is het voor u liever wel de tijd, dat gij woont in uwe gewelfde huizen, en zal dit huis moeit zijn?

Dit blad verschijnt des Vrijdags. Prijs per 3 maanden, fr. per post f 1.50. Voor Oost-Friesland en Amerika f 1.75. Voor Z.-Afrika f 1.75. Abonnementen buiten het Rijk moeten per kwartaal vóór uit worden betaald. Afzonderlijke Nrs. 12½ ct. Advertentiën van 1—10 regels f 1; elke regel meer 10 cts. Boekh.-advertentiën 3/2 maal.

UITGEVER:

G. PH. ZALSMAN,
KAMPEN.

Advertentiën en Bestellingen vrachtfrij te adresseren aan den UITGEVER G. PH. ZALSMAN te KAMPEN. — Kerkelijke Berichten en Stukken der Medewerkers aan de REDACTIE van DE BAZUIN te KAMPEN. — Binnenlandsche Ruilbladen, Inzenden Stukken en Werken ter recensie aan den HOOFDREDACTEUR, DR. H. BAVINCK te KAMPEN. —

Officiële Kerkelijke Berichten enz.

CLASSEN.

Classis Zutphen.

Op verzoek van den praes. rapporteert Ds. Renting omtrent den arbeid en den stand van zaken te Essen in de Rijnprovincie (Duitschland). Ondanks de wisselende toestanden en de ondervonden tegenwerking aldaar, adviseert de rapporteur krachtige doorzetting van den arbeid. De Classis besluit het werk te Essen voorloopig op denzelfden voet voort te zetten en hoopt, dat zowel de Prov. Synode van Gelderland als de Kerken in ons land krachtigen steun zullen bieden.

De Concept-Zendingsorde wordt met algemeene stemmen goedgekeurd; alleen zal op de a.s. Prov. Synode worden voorgesteld, dat in art. 4 sub a de leeftijd van 30 jaar worden geschrapt, als te beperkt.

In zake het aangeboden Advies: Concept-contract voor de opleiding tot den Dienst des Woords wordt het volgende voorstel met 12 tegen 10 stemmen aangenomen:

De Classis Zutphen dankt Professoren en Curatoren der Theol. School en der Vrije Univ. voor hunnen arbeid tot vereeniging der beide inrichtingen, mede op haar verzoek ondernemen; zij verklaart zich vóór de praktische oplossing van den strijd in dit Advies geboden, doch laat het aan de wijsheid der Synode over of dit Advies, met het oog op de oppositie daartegen opgekomen, nu reeds kan worden aangenomen.

Namens de Classis,
J. GOMMER, Scriba.

Zutphen, 9 Mei 1902.

PROVINCIEËN.

Gedeputeerden ter Prov. Synode van Z.-H., welke tijdens de Synode logies wenschen, gelieven zulks vóór 28 dezer op te geven bij den Scriba van Kerk B. te Gouda, P. D. MUYLWIJK.

Oproeping voor de kas E. B. P. uit de Provincie N-Holland.

Tengevolge der restitutie van een der vroegere alumni zijn Deputaten voor het Provinc. Studiefonds in N-Holland in de gelegenheid eene oproeping te doen van jongelingen, die lust hebben tot en aanleg voor de studie.

Zij die voor het vergelijkend onderzoek, te houden 11 Juni e. k., ten 12 ure in het gebouw Kerkstraat 109 Amsterdam, in aanmerking wenschen te komen, wenden zich vóór 28 Mei e. k. schriftelijk tot den Scriba der Deputaten, met bijvoeging der navolgende stukken:

a. Een getuigenis van den Kerkeraad dat men tot een der Geref. Kerken behoort in N-Holland, goede hope geeft naar het oordeel des Kerkeraads voor den Dienst des Woords, en ondersteuning van noode heeft tot voorzetting der studie.

b. Een extract uit de registers van den Burgerlijken Stand, waaruit blijkt, dat men den leeftijd van 17 jaar nog niet heeft bereikt.

In bijzondere gevallen kunnen Deputaten, wat den leeftijd betreft, uitzondering toelaten.

c. Een bewijs van den Rector van een onzer Gereformeerde Gymnasia, Theol. School of Vrije Universiteit, dat men minstens een jaar aan die inrichting met goeden uitslag zich op de studie heeft toegelegd.

In bijzondere gevallen kan door Deputaties hierin verandering gebracht worden.

d. Een getuigenis van een bevoegd geneesheer over den staat zijner gezondheid.

Deputaten voornoemd,
W. H. OOSTEN, Scriba.

Enkhuizen, 14 Mei 1902.

Uittreksel u/h Agendum der Partic. Synode van Utr., te houden 11 Juni 1902 te Utrecht.

VOORSTELLEN.

A. Van de Classe Utrecht.

a. Voorstel van wijzigingen op de Zendingsorde ontworpen door Deputaten der Generale Synode.

b. De Classe vestigt de aandacht der Part. Synode op den treurigen toestand van het Kerkblad, Officieel Orgaan „van de Gereformeerde Kerken in Nederland.”

c. De Classe vraagt, of het ook, met het oog op de financiële draagkracht der Kerken gewenscht zou zijn den Kerken, die tot dusver geen Dienaar-Missionair voor hare rekening hebben, in overweging te geven, dat zij voornamelijk tot uitzending niet overgaan.

B. Van de Classe Amersfoort.

Indien op de a.s. generale Synode wijziging wordt aangebracht in zake art. 13 D.K.O., acht de Classe Amersfoort de volgende wijziging noodig:

10. De Generale Synode breide de bevoegdheid der algemeene deputaten tot uitvoering van art. 13

D.K.O. uit tot de algemeene administratie der gel-den door de kerken saam te brengen tot verzorging van hare Emer. predikanten, predikantsweduwen en weezen.

29. Elke plaatselijke kerk draagt daartoe aan deze deputaten naar een vast te stellen maatstaf eene jaarlijksche bijdrage af. Elk jaar wordt er eene begroo-ting der uitgaven gemaakt, en dienovereenkomstig, volgens den algemeenen maatstaf, die in overleg met de Classis is opgemaakt, de bijdrage van iedere kerk bepaald.

30. De kerk welke een eigen emeritus of weduwe of wees te onderhouden heeft, kan zoo zij geheel onmachtig is de volle som, of zoo zij ten deele onmachtig is, hetgeen aan de volle som ontbreekt, die aan hen moet worden uitgekeerd, ontvangen uit de gelden, waarvan de administratie aan de Generale Deputaten staat.

8. Mededeelingen.

a. Van de Classe Breukelen:

De Classe van oordeel, dat het voor den bloei van de Geref. Kerken in het bijzonder en den voortgang van Gods Koninkrijk in ons vaderland in het algemeen, allernoodzakelijkst is, dat er eenheid kome in de opleiding tot den Dienst des Woords;

van oordeel, dat in het bekende advies der te Utrecht vergaderd geweest zijnde broederen een beslissend zeggenschap der kerken inzake de opleiding gehandhaafd wordt, betuigt haren dank aan bedoelde broederen voor hunnen gewaardeerden arbeid;

en spreekt den wensch uit, dat de Generale Synode vrijheid vinde overeenkomstig genoemd advies te handelen; althans zoo dit met eenige eenparigheid kan geschieden.

b. Van de Classe Amersfoort.

Punt I. De Classe Amersfoort deelt mede dat het Concept-Contract door hare vergadering is aangenomen.

19. Verkiezing van Afgevaardigden voor de Generale Synode

Namens de roepende Kerk van Vreeswijk:
H. BUITENHUIS, Praeses.
R. BARNEVELD, Scriba.

Uittreksel u/h Agendum der Partic. Synode N-Brab. en Limburg, te houden 11 en 200 noodig 12 Juni 1902 te Breda.

5. g. Rapport inzake samenwerking met Zeeland tot uitzending van een missionair Dienaar des Woords.

8. Benoemingen.

a. Afgevaardigden ter Generale Synode.

b. Curator Theol. School en Secundus.

VOORSTELLEN.

Van de classis Almkerk:

1. De Partic. Synode besluitte, dat geen Prov. Zendingsdag gehouden worde, maar welke de classes op, dat in elke classis een Zendingsdag worde gehouden.

3. De Classis Almkerk stelt voor, dat in de Concept-Zendingsorde, art. 18, laatste alinea, het woord „voorloopig” worde ingevoegd en dus gelezen worde; „Zij doen voorloopig uitspraak over alle geschillen” enz.

5. De classis Almkerk het Advies van Curatoren en andere Broederen, den kerken toegezonden, verworpen hebbende, acht wel de eenheid van opleiding gewenscht, doch zóó dat het recht en vrijheid der kerken en der opleiding onverzwakt worden gehandhaafd. Mocht de eenheid van opleiding kunnen tot stand komen in een weg, waarbij het recht en de vrijheid der kerken en de opleiding onverzwakt worden gehandhaafd, dan toch neme de Gener. Synode geene beslissing vóór de te wachten wijziging van de wet op Hooger onderwijs is tot stand gekomen.

Van de classis 's-Hertogenbosch.

1. De Particuliere Synode van N. Brabant en Limburg, overwegende, dat blijkens de geschiedenis der laatste weken en maanden, de kerken nog niet rijp zijn voor eene samenvoeging van Theol. School en Theol. Faculteit der Vr. Universiteit,

stelt aan de Generale Synode voor het bekende Concept-contract met de adviezen van de 25 broeders, niet in behandeling te nemen en te handhaven de besluiten in zake de Theol. School van de Generale Synode in 1899.

2. De Particuliere Synode van N. Brabant en Limburg, kennis genomen hebbende van de Concept-Zendingsorde der X Deputaten voor de Zending, stelt aan de Generale Synode voor deze Concept-Zendingsorde te aanvaarden voor den dienst der Zending in onze Kerken.

5. b. Aan Ds. Binnema worde toegestaan ook dit jaar weder te arbeiden in Helmond op de wijze als hij het nu reeds enkele jaren deed.

c. Aan Br. Dekker in Venlo worde door Dep. voor Inwendige Zending toegestaan in Helenaveen catechetisch onderwijs te geven.

Van de classis Klundert.

1. De Part. Synode van N. Brabant en Limburg stelt aan de Gen. Synode voor, dat men in zake Art. XIII D. K. O. wederkeere tot het hebben van eene algemeene kas, met dien verstande, dat de Dienaren des Woords progressief van 1 — 2½% van hun tractement storten in de classicale kas en de bestaande uitkeeringen dezelfde blijven. Alleen worde aan iedere kerk de vrijheid gelaten om onder behoorlijk toezicht der classis zelf de verzorging harer Emeriti enz. te behartigen en geheel los te zijn van de algemeene kas.

2. Over eenheid van opleiding staakten de stemmen op de classis, zoodat besloten werd beide voorstellen ter Synode te brengen:

a. De classis acht het in het profijt der kerken, dat het Concept-contract worde aangenomen.

b. De Particuliere Synode van N. Brabant en Limburg, overwegende, dat om velerlei oorzaak het thans niet wenschelijk is het Concept-contract in zake eenheid van opleiding tot den Dienst des Woords aan te nemen,

tevens overwegende, dat deze eenheid van opleiding bijna algemeen wordt gewenscht, daarom telkens ter Synodale tafel komt en de geesten in spanning houdt,

vervolgens er rekening mede houdende, dat vele gewichtige kerkelijke zaken daardoor onbehandeld blijven,

stelt der Gen. Synode voor eene commissie te benoemen, die op de volgende Synode eene principiële en zaakrijke uiteenzetting geve van de verhouding tusschen Kerk en Theol. faculteit der Universiteit, om zoodoende kalm en geleidelijk eene praktische oplossing van de eenheid van opleiding voor te bereiden.

P.S. Wilt hoogsteaarschijnlijk de Synode niet op één dag afloopt, worden degenen, die in dat geval logies verlangen te Breda, vriendelijk verzocht dit bijtijds te melden aan Ds. W. KAPTEYN te Breda.

ONTVANGSTEN.

Kerk Schiermonnikoog.

Gods vaderlijke zorg was in de afgelopen week weer groot over deze zwakke Kerk, zoodat zij met dankzegging kan vermelden te hebben ontvangen de navolgende giften: Van den Wel. Heer W. C. van Munster f 25, onder letter T. M. J. f 1, beide uit Leeuwarden. En in Gorinchem — toen zij daar hoorden van onze behoeften — toog terstond Mej. Maria v. Andel weer aan het werk, om in huiselijke kring een inzameling te houden voor Schiermonnikoogs arme kerk; zij zond ons f 13; welk een liefde mag er in dat huis wel niet gevonden worden voor den dienst des Heeren. Broeders en Zusters! doet alzoo, en deze zwakke Kerk zal spoedig kunnen zeggen: voor ditmaal genoeg; de Heere heeft in onzen nod voorzien.

Neige Hij nog veler barmen om Zijns Naams wille.

SCHIERMONNIKOOG, 13 Mei '02.

Namens den Kerkeraad,
R. F. KUIPER.

Art. 19 D. K. O.

Sedert 10 Maart 1902 ten behoeve der Kas voor minverm. studenten in de prov. Gelderland ontvangen:

Van de Geref. Kerk van:	Nijmegen	f 11,68
Duisburg	f 2,08	Doetinchem - 2,73
Doesburg	3,52	Silvolde-Genderingen - 2,75
Arnhem A	14,70	Varsveld - 9,70
Aalten A	14,19	Homburg - 1,21
Barchem	2,30	Lochem - 3,24
Geesteren-Gelselaar	15,10	Vorden - 4,99
Arnhem B	30,76	Winterswijk - 10,96
Harderwijk	11,05	Heteren - 1,90
Wezep	4,50	

Met dank en aanbeveling,
Namens Deputaten voor Art. 19,
H. KUIK, Secr.-Penn.

Putten, 14 Mei 1902.

THEOLOGISCHE SCHOOL.

Collecten.

Boskoop	1/2 c. f 9,47	O.- en N.-Weter. 1/2 c. f 7,99
Hazerswoude	8,75	Woubrugge - 1,24
Hillegom	5,62	Zwammerdam - 4,11
Katwijk a. Z.	12,50	Aduard - 6,55
Leiden A	20,78	Bedum A - 26,64
Leiden B	16,61	Bedum B - 4,23
Leiden C 2de c. 1901	16,46	Ezinge - 14,80
Leiderdorp	1/2 c. 14,32	Groningen A - 79,58
Noordwijk a. Z.	4,85	Groningen B - 9,42
Rijnsburg	8,50	Haren - 8,45
Sassenheim	5,-	Kielwerveer - 7,57
Voorschoten	6,78	Sanwerd - 8,24
Deventer A	7,33	Thesinge - 9,-
Westbroek	6,55	Ten Boer - 16,-
Barendrecht	14,09	Zuidbroek - 7,50
Bolnes	12,24	Aalden - 1ste c. - 6,89
Brussel	21,80	Gees - 6,40
Heinenoord	6,36	Coevorden - 7,65
Molenaarsgraaf	-	Schoonebeek - 11,50
Brandwijk	4,50	N.-Amsterdam - 4,74
Puttershoek	7,13	N.-Dordrecht - 3,71
Zwijndrecht	17,66	Emmen - 9,46
Westmaas	9,50	Schoonoord - 1,40
Ter Aar	1/2 c. 0,75	Sleen - 3,60
Allen	10,34	Aalden - 2de c. - 6,04
Bodegraven	10,-	Gees - 6,52

PLAATSELIJKE KERKEN.

HARDINXVELD, 13 Mei 1902. Den 4en Mei beroepen bij de Geref. Kerk alhier de WelEd heer A. J. de Boer, Candidaat te Drachten.

Namens den Kerkeraad,
H. SWETS, Scriba.

ONSTWEDDE, 17 Mei 1902. Heden ontving de Kerkeraad het verblijdend bericht van den WelEd heer Ds. R. Brouwer te Oud Loosdrecht, dat hij de roeping naar hier had aangenomen. De Koning der Kerk bekrone dit besluit tot eere Zijns naams en tot zegen der Gemeente.

Namens den Kerkeraad,
F. B. HALM.

HASSELT, 18 Mei 1902. Hadden wij eerst eene stille hope, dat onze geachte Leeraar Ds. G. J. Breukelaar voor de roeping naar de Kerk van Surhuisterveen zou bedanken, — in die hope weder eene Gemeente beschaaft, doordat zij heden het teleurstellend besluit moest vernemen, dat ZEW. geene vrijheid had kunnen vinden voor die roeping te bedanken. Bekrone de Koning Zijner Kerk dit besluit met Zijnen onmisbaren zegen en geve Hij der Gemeente in dezen te berusten in Zijnen wil.

Namens den Kerkeraad,
H. GALENKAMP Kz, Scriba.

NIEUWDOORP, 18 Mei 1902. Heden maakte onze geliefde Herder en Leeraar Ds. J. H. Donner Jr. aan de gemeente bekend, een roeping te hebben ontvangen van de Geref. kerk te Arnhem A. Het is onze hartelijke begerte, dat ZEW. vrijmoedigheid moge vinden voor deze roeping te bedanken, opdat hij zijn gezegen arbeid onder ons moge voortzetten.

Namens den Kerkeraad,
G. DE JAGER Jvz., Scriba.

BOLSWAARD A, 18 Mei 1902. Hedenmorgen, na het einde van den dienst des Woords, maakte onze geliefde Leeraar Ds. J. op 't Holt tot groote blijdschap der gemeente bekend, dat hij geen vrijheid had gevonden de roeping naar de kerk te Ezinge noch die naar Oldebroek aan te nemen. Onderling H. van der Veen sprak als uit het hart der gemeente, toen hij den Leeraar hartelijk dankte voor de genomen beslissing en hoop- te, dat op dit besluit de zegen des Heeren moge rusten. Bid- dende zong de gemeente haren Leeraar toe het 3e vers van Psalm 134.

Namens den Kerkeraad,
J. van Dijk, Scriba.

'sHERTOGENBOSCH, 18 Mei 1902. Hedenmorgen na de godsdienst oefening maakte onze geliefde Leeraar Ds. J. P. Mulder aan de Gemeente bekend, vrijheid te hebben gevonden voor de roeping van de Gereformeerde Kerk te Hoogeveen te bedan- ken. Bekrone de Heere dit voor ons zoo verblijdend besluit met Zijn rijken zegen. Moge dit vernieuwd bewijs van de liefde en trouw onzes Gods voor de Kerk van 'sHertogenbosch mede- werken ten goede, dan wordt de Gemeente gebouwd en Zijn naam verheerlijkt. Schenke de Heere in Zijne liefde de teleur- gestelde Kerk van Hoogeveen spoedig den man Zijns rands. Door den oudsten Onderling werd een woord van blijdschap en dank aan den Heere tot den Leeraar gericht, waarna de Gemeente haar geliefden Leeraar toezong Ps. 134: 3.

Namens den Kerkeraad,
C. VAN WIJCKEN, Scriba.

VEERE, 19 Mei '02. Zondag na de morgengodsdienst oefen- ing maakte onze zeer geachte Leeraar Ds. A. Dekkers aan de gemeente bekend, eene roeping te hebben ontvangen van de kerken Giesen-Rijswijk en Waardhuizen-Uitwijk. Geve de Kon- ing der Kerk dat ZEW. wijsheid en genade moge ontvangen, opdat zijne beslissing leide tot verheerlijking van God en het welzijn der beide betrokken Kerken.

Namens den Kerkeraad,
J. MAAS, Scriba.

HOOGVEEEN, 21 Mei 1902. Wij ontvingen het teleur- stellend bericht van onzen beroepen Leeraar den WelEd heer Ds. J. M. Mulder van 'sHertogenbosch dat ZEW. geen vrij- moedigheid had onze roeping op te volgen.

Namens den Kerkeraad,
A. COELINGH.

De kerkeraad van Rotterdam B besloot in zijne jongste vergadering, overtuigd van de wenschelijkheid, dat het Advies der Broeders van Andel c. s. in zake de eenheid van opleiding tot den dienst des Woords door de a. s. Generale Synode in ernstige overweging genomen en, mits dit met groote meerderheid worde, en lettende op de zeer bijzondere omstandigheden waar- onder door de l. l. Vergadering der Classe Rotterdam eene motie is aangenomen om genoemd Advies ter zijde te leggen, aan de e. k. Buitengewone Vergade- ring te verzoeken terug te komen op hare beslissing, in deze zaak genomen.

A. M. MOLENAAR, Scriba.

Hulpbehoevende Kerken in Zuid-Holland.

Ondergeteekende verzoekt door deze vriendelijk en dringend de hulpbehoevende Kerken in Zuid- Holland hem omgaand de goede ontvangst der toe- gezonden gelden te berichten.

W. B. RENKEMA, Secret.-Peningm.

Rijnsburg, 19, 5/02.

Leimuiden	"	2,50	Schoonebeek	"	18,50
Nieuwkoop	"	0,75	N.-Amsterdam	"	7,98
Nieuwveen	"	2,68	N.-Dordrecht	"	3,56
Noorden	"	0,76	Ennen	"	18,34
Oudshoorn	"	2,20	Schoonoord	"	1,40
Waarder	"	4,70	Sleen	"	4,39

Contributies.

Door Ds. J. Huizenga te Stedum, Corr. Cl. Appingedam, de contrib. uit:
 Appingedam, van Ds. G. Geerts f 2,50, E. J. Feiken f 2,50, H. F. Jager f 2,50, J. Buurma f 2,50, Wed. Volhand f 2,50, A. Heringa f 2, K. Schepel f 1, H. Hoeksma f 1, J. Looijenga f 1,50, Y. B. Spijkman f 1, T. Dolfin f 1, W. H. Broos f 1, Gebr. Bokkens f 1, E. Poort f 1, A. Bronckhoff f 1, J. Groenewold f 1, K. A. Vegter f 2, J. Jonker f 0,50, R. Poyma f 1, H. W. Hemmes f 0,50, Wed. K. Dijkema f 1, O. Smit f 1, G. Smit f 1, J. Smit f 1, J. Jans Smit f 0,50, G. van Dijken f 0,50, H. Huismann f 1, K. Hemmes f 1, Wed. W. Schepel f 1.

Bierum, van P. Doornbos f 1, J. Veenkamp f 2, G. H. Bakker f 2, W. Bieuwenga f 5, P. Tigelaar f 1.
 Delfzijl, van J. Hemmes f 0,50, Wed. J. van Buren f 2, Ds. S. Sijpkens f 2, B. Geertsema f 1, A. van Dijk f 1, H. de Graaf f 1, G. Broekstra f 1, W. Schellens f 1, Wed. W. Ubbens f 2, J. Hemmes f 2, T. Pronk f 1.
 Garrelsweer, van A. Belstra f 0,50, R. Oosterheert f 1, K. Wiersema f 1, G. Ritsma f 1,50, Th. Mitterdorp f 0,75, G. Bosker f 1, A. Kuipers f 0,50, H. v. d. Veen f 0,50, E. v. d. Veen f 0,50, J. v. d. Veen f 0,50, M. Dijkema f 0,75, Wed. D. Hofman f 0,25, Wed. Bieuwenga f 0,75, J. Stuinje f 0,75, K. Wiersema f 0,50, G. Poelman f 0,75, P. Boersma f 0,50, K. Homan f 0,50, T. Kruizenga f 1, G. Groen f 0,75, A. Post f 0,75, D. Norg f 1, A. Ham f 0,75, M. Wiersema f 0,25, Wed. J. Kuipers f 0,50, D. Oosterheert f 0,50, Wed. Dijksterhuis f 0,50, J. Werkman f 0,50, W. Oosterheert f 0,50, H. Houwing f 1, T. Diekhage f 1, Wed. J. Dam f 1,50, C. Dijkema f 1, P. Keizer f 0,50, J. Kalkwijk f 0,50, Wed. A. Hof-

stee f 1, Wed. K. Meijer f 0,50, M. Bouwman f 1, Wed. Ekens f 1, H. Schipper f 0,50, J. van Dijk f 1, A. v. d. Tunk f 0,50, B. Dijksterhuis f 0,75, A. Holtman f 1, Wed. H. Omges f 0,75, P. Kremer f 0,50, Wed. Hamming f 0,50, F. Nienhuis f 1,50, T. Wester f 0,75, J. Lanting f 1, H. Bulthuis f 0,75, Erven B. Post f 1, H. Amsenga f 1, Wed. H. Spittema f 0,50, J. Bulthuis f 0,50, J. Bultman f 0,50, Wed. W. Zuidveld f 2,50, K. Poelman f 1, K. van Dam f 0,50, G. Nienhuis f 1,50, A. van Eeren f 1, R. Poelman f 1,50, J. Meijer f 0,75, J. Vinckemulder f 0,50, B. Merema f 0,50.
 Spijk A. van de Gemeente f 20.
 Westerenden, van F. Trizeenberg f 1, E. Bos f 1,50, J. Kuipers f 1, A. Zuidhof f 0,50, W. Huizenga f 0,50, J. Trizeenberg f 0,50, D. Oosterheert f 0,75, J. v. d. Ploeg f 1, P. Nienhuis f 0,25, J. Bolt f 1, J. Zandt f 0,50, A. Duursema f 1, Ds. A. v. d. Vegt f 1,50.
 Ten Post, van Ds. N. Woldinga f 2, W. Kiers f 2,50, J. van Dijk f 1, A. Kimm f 1, C. Geertsema f 1, J. Hoving f 0,50.

Stedum, giften in eens van Ds. J. Huizenga f 2,50, W. Ubbens f 5, J. Smit f 2,50, H. Smit f 2, E. Duursema f 2, H. Koopman f 1, E. Pilon f 1, Meij. T. Koen f 1, D. de Jonge f 0,50, P. Pilon f 2, K. Dijkhuis f 1, C. Schreuder f 0,50, J. Duursema f 2, J. Wiersema f 1, Wed. B. Zandt f 0,50, T. Pilon f 0,50, J. Arkema f 1, Wed. J. Wiersma f 1.
 De rector van de Theologische School, Zwolle, 10/17 Mei 1902.
 Dr. H. FRANSSEN.
 Zending op Soemba.
 Gev. in de coll. te Uithuizen f 2,50
 Van de Ger. Jongel-v. te Kommerzijl f 2,70
 K. Olthoff te Wildervank v. d. Schoolkinderen f 3,55
 v. d. Knippen v. d. Schoolkinderen f 2,90
 J. Oosterheert te Ennmatil v. d. Schoolkinderen f 9,25
 H. Knoolhuizen te Grijskerk coll. jaarl. Zangv. f 1,60
 F. Halm te Onstwedde uit het catech.-busje f 5,22
 Uit Houwerzijl een pakje gebr. postzegels
 Uithuizen, 19 Mei '02. J. DUURSEMA, Quæstor.

ONZEKERHEID.

Den 8 en 9 April j.l. hielden de moderne theologen hier te lande hunne gewone jaarlijksche vergadering, maar het verslag, dat daarvan thans door de „Hervorming” uitgebracht wordt, geeft een alles behalve bemoedigenden indruk.

Er was veel, dat de vergaderde theologen met weemoed en zorg vervulde. In de eerste plaats hadden zij te treuren over vele verliezen. Bekwame mannen waren hun ontvallen door de dood. Vooral het verlies van Tiele, een der oudste en hechtste steunpilaren der moderne richting, een geleerde van den eersten rang, door zijn wetenschappelijke arbeid in heel de beschaafde wereld bekend, werd diep gevoeld.

Maar veel ernstiger is nog de moedeloosheid, de onzekerheid, het gevoel van teleurstelling, die tegenwoordig aan heel de moderne richting eigen zijn en ook op de vergadering tot uiting kwamen.

In de openingsrede zeide de voorzitter: »Met groote letters staat in ons levensboek het woord „teleurstelling” geschreven. Als jongelingen hebben wij gezichten gezien, die ons een toekomst voorspiegelden, badend in gouden glans; straks kwam zoo sterke ontgoocheling, dat wij als ouden bijna niet in staat zijn droomen te droomen van opwekkenden aard. Welke stoute verwachtingen koesterden wij in onze jeugd! Driest weg beloofden wij een hervorming tot stand te zullen brengen, grooter dan die der 16e eeuw. Hoe is onze hoop te pletter geslagen tegen de harde rots der werkelijkheid!”

Voorts viel er klacht over de opleiding der aanstaande predikanten, eene klacht, waarmede ook wij winst kunnen doen. De Voorzitter, Dr. A. J. Oort, achtte wetenschappelijke vorming dringend noodzakelijk, maar hij verlangde toch ook sterk naar een meer praktische opleiding voor dat ambt, en zeide in dit verband: „Aan de meeste predikanten ontbreekt in het begin hunner bediening kennis van het arbeidsveld, dat zij moeten ontginnen. De sprong van de studeerkamer naar de pastorie is een salto mortale. Aan de Academie hebben zij geleefd in het verleden met Israëlieten, Joden, Christenen uit vorige eeuwen, Egyptenaars, Perzen, Indiërs enz. Nu moeten zij leven met Nederlanders van dezen tijd; van hen hebben zij bitter weinig gehoord, hen niet grondig bestudeerd. Daarom staan zij met al hun geleerdheid dikwijls verlegen tegenover een eenvoudige vrouw uit het volk, een boer, een daglooner, een fabrieksarbeider; begripen niet, wat in hun hoofd en hart omgaat, weten niet, hoe zij hen moeten aanpakken. Later doen velen door ervaring wel menschenkennis op, maar dat is schrale troost.”

Zonder zelfverheffing mogen wij het uitspreken, dat de toestanden in dit opzicht bij ons veel gunstiger zijn. De opleiding van de aanstaande dienaren des Woords draagt niet alleen een wetenschappelijk maar ook een praktisch karakter; zij houdt rekening met de eischen des levens, met de behoeften der gemeente. Maar het kan toch geen kwaad, om ook in onze kringen eene stem te laten hooren, die de noodzakelijkheid eener praktische opleiding voor het ambt bepleit.

Voorts werden er op de vergadering van deze moderne theologen vier referaten gehouden.

Een daarvan trachtte de vraag te beantwoorden of scherpe belijning van godsdienstige voorstellingen bevorderlijk of hinderlijk voor de vroomheid is, en kwam tot de slotsom, dat er dringende behoefte bestaat aan eene „moderne dogmatiek.” Maar de geachte referent, schoon die behoefte erkennende, eindigde met de weinig moedgevende woorden: „Wij zijn er nog niet. Maar laat ons zoeken. Vinden wij missschien nooit wat wij zouden willen ontdekken, allicht delven wij nieuwe, nog ongekende schatten.”

Een ander referent sprak over de plaats en beteekenis der Christus-gestalte in ons geloofsleven, maar begon te zeggen: „voor een moderne Christologie is de tijd nog niet gekomen; wij kunnen nog niet geheel bepalen, welke plaats Christus in ons geloofsleven behoort in te nemen.”

De referent had zich zeker juist uitgedrukt, als hij gezegd had: voor eene moderne Christologie is de tijd voorbij, want in de dogmatiek der moderne theologie en in het geloofsleven der moderne

vroomheid is voor den Christus geen plaats.

Dat kwam bij den referent zelf zeer sterk uit, toen hij, na betoogd te hebben dat de godsdienstige voorstellingen behoefte hebben aan aanschouwelijkheid, aan gezaghebbende leiding, aan voortstuwende kracht en dus aan het beeld van eene machtige persoonlijkheid als Jezus was, ten slotte zeide: „Deze Christus-gestalte (waaraan het geloofsleven behoefte heeft) kan niet zijn de historische figuur van Jezus van Nazareth, noch een of andere Christus van het N. Testament of de Dogmatiek. Ze groeit in ons zieleleven op uit de indrukken der Bijbelsche en latere Christus-gestalten en onder invloed van eigen persoonlijkheid, ervaringen en behoeften.

Zeër terecht werd in de discussie de opmerking gemaakt, dat zulk een Christus-gestalte, als welke door den referent voor het geloofsleven noodig werd geacht, niets anders dan een zelfgemaakte Christus was en dat de werking, die van dezen op het geloofsleven uitging, niet veel meer dan eene autosuggestie verdiende te heeten.

Onzekerheid, twijfel, moedeloosheid, is zeker wel de indruk, dien elk van deze vergadering van moderne theologen ontvangen moet. Het is een tasten als van den blinde naar den wand; een zoeken zonder te vinden, omdat men niet op de rechte wijze zoekt.

En toch, dat zoeken is nog bewijs van behoefte aan iets hoogers en beters, dan de wetenschap schenken kan. Het hart des menschen, ook in deze eeuw, is tot God geschapen, en het rust niet, voordat het Hem gevonden heeft. Ja zelfs komt ieder mensch en iedere richting in de Christelijke maatschappij ten slotte toch weer voor de vraag te staan: wat dunkt u van den Christus?

Dat is de hoofdvraag ook voor de moderne richting. Zij heeft een tijd lang gemeend, het zeer goed buiten den Christus der Schriften te kunnen stellen. Zij meende genoeg te hebben aan den „Vader in de hemelen”, die alle menschen tot Zijne kinderen heeft. Maar zij heeft ervaren, dat wie zonder Christus is, ook zonder God is en zonder hope in de wereld.

En daarom ontwaakt bij sommigen weer de behoefte aan eene „Christus-gestalte”. Maar deze is niets anders dan een zelfgemaakte Christus. Want er is geen andere Christus dan die der Schriften; en dezen moet men nemen, zooals Hij is. Met begripen zal dat niet gaan, maar wie Hem onbegrepen aangrijpt door het geloof, vindt in Hem het eeuwige leven.

BAVINCK.

DOOPSRACTIJK.

De verschillende doopspraktijk in onze Kerken blijft hier en daar nog telkens tot verwarring en oneenigheid aanleiding geven.

Een verschil in beginsel is het gelukkig niet.

In eene welwillende beoordeeling van de brochure *Ouders of Getuigen* door Prof. H. H. Kuyper, in de *Heraut* no. 1224—1226, werd de vraag, waarver verschil rees, aldus gesteld: is de tegenwoordigheid der moeder bij den doop zoo onmisbaar, dat de doop van het kindeke daarop wachten moet?

Indien de vraag zoo wordt gesteld, is er maar één antwoord mogelijk en wel een duidelijk en onomwonden: neen!

Er is niemand, voor zoover ik weet, die het doopen van een kind des verbonds terstond of zoo spoedig mogelijk na de geboorte principieel afkeurt of bestrijdt. Ook bestaat er geen verschil over het feit, dat onze vaders gewoonlijk den doop aan hunne kinderen lieten toedienen binnen de eerste week na de geboorte. En eindelijk zou het, wanneer de kinderdoop thans voor het eerst moest worden ingevoerd, waarschijnlijk weinig moeite kosten, om allen de praktijk der vaders in het algemeen te doen verkiezen boven die, welke in de vorige eeuw in zwang kwam.

Er bestaat echter nu eenmaal eene zekere usantie, wat betreft den tijd, waarop hij in het algemeen aan kinderen der gemeente bediend wordt. En met die usantie dient door allen gerekend te worden, inzonderheid door hen, die eene andere praktijk wenschen in te voeren.

Maar dat is helaas niet altijd geschied. Wanneer voor het eerst, na langen tijd van onkunde en dwaling, zuivere en schoone beginselen worden verkondigd,

dan laten velen zich daardoor zoo meeslepen, dat zij met de eischen der werkelijkheid geen rekening houden en niet beter en verstandiger meenen te kunnen doen, dan door ze in eens en tot in de uiterste consequentiën toe in het leven toe te passen.

Zoo is het ook met den tijd van den doop gegaan. Overdrijving heeft hier groote schade aangericht. De vroegere praktijk werd soms verdedigd met argumenten, die voor de rechtbank der Gereformeerde historie niet kunnen bestaan. Als aan de moeder, ook al was ze hersteld, pertinent geweigerd werd, om naast haar man bij den doop van haar kind plaats te nemen, om zelve het kind ten doop te houden, om op de doopvragen te antwoorden enz., dan is dat eene caricatuur van de Gereformeerde leer en de Gereformeerde praktijk.

Prof. Kuyper is het daarmede feitelijk ook geheel eens. Hij erkent, dat onze Gereformeerde Kerken er volstrekt geen principieel bezwaar tegen hadden, dat de moeder bij den doop tegenwoordig was en de doopbelofte aflegde. De voorstanders van den vroegen doop hebben, zoo getuigt hij met ons, wel eens te veel uit het oog verloren, dat de verandering van eene zoo ingewortelde gewoonte met beleid moest geschieden. Men heeft in jeugdigen ijver wel eens met geweld willen doorzetten, wat alleen in den weg van overreding kon worden verkregen. Aan een punt, betreffende ondergeschikt, is een waarde gehecht, als hing er de zaligheid aan. En naar het schijnt, is het beginsel hier en daar zoo op de spits gedreven, en zijn daaruit zoo dwaze consequentiën getrokken, dat de gemeente recht had, om haar beklag te doen.

Welnu, tegen dat gebrek aan tact, tegen dat niet rekenen met de werkelijkheid, tegen die dwaze consequentiën liet de Schrijver van *Ouders of Getuigen* zijn stem hooren. En hij beriep zich daarbij op de verstandige wijze, waarop de Gereformeerde vaders hunne beginselen steeds in de praktijk hebben toegepast. Zij zijn in menig geval eer te veel dan te weinig met de praktijk te rade gegaan. Aan die praktische wijsheid der vaders ontbreekt het echter tegenwoordig nog al te veel. Nog niet zoo lang geleden had een predikant, natuurlijk met de beste bedoeling, de gewoonte, om, wanneer de vader alleen het kind ten doop kwam houden, hem een bijzonder woord van goedkeuring en lof toe te spreken, wat natuurlijk zeer geschikt was, om aan de eene zijde een zekeren geestelijken hoogmoed en aan de andere zijde een gevoel van bitterheid te wekken. Langzamerhand gingen de oogen voor deze schadelijke gevolgen open en werd de gewoonte afgeschaft.

In eene andere gemeente las de predikant eerst de derde doopvraag, gelijk er staat: „waarvan gij vader of getuige zijt”, en maakte opzettelijk van de moeder geen melding. Toen er onaangenaamheden door ontstonden, liet hij ook deze woorden: „waarvan gij vader of getuige zijt”, weg. En toen ook zoo de vrede niet hersteld werd, keerde hij tot eene vroegere gewoonte terug en zeide zelfs, wanneer de moeder bij den doop van haar kind niet tegenwoordig was, „waarvan gij vader of moeder zijt”.

Nog erger is een ander geval. In zekere gemeente heeft de Kerkeraad op grond van een vroeger genomen besluit nu reeds tien maanden lang geweigerd een kind te doopen, omdat de ouders begeerten, dat de moeder nevens den vader voor het zanschijn des Heeren en der gemeente de belofte doe, dat ook zij haar kind wenschte op te voeden in de leer en vermaning des Heeren. De Kerkeraad heeft gezegd, dat de moeder bij den doop van haar kind niet in aanmerking mag komen, niet gevraagd mag worden en niet antwoorden mag. En daar blijft het bij.

Zulke handelwijzen zijn allerminst geschikt, om de hoogschatting van het sacrament te bevorderen. De Schrijver van *Ouders of Getuigen*, ofschoon op zichzelf volstrekt geen tegenstander van den vroegen doop, kon en kan zich niet dergelijke praktijken niet verenigen. Zij bederven meer dan zij goedmaken. Wat het laatstvermelde geval betreft zou het zeer wenschelijk zijn, dat dit eens langs den kerkelijken weg ter Synode werd gebracht. Dan konden de Kerken er zich gezamenlijk over uitspreken, of een Kerkeraad het recht heeft, om bepalingen en voorwaarden voor de doopsbediening te maken, die noch in Gods Woord, noch in de Gereformeerde

belijdenisschriften, noch in de Dordsche Kerkorde, noch zelfs ook in de praktijk der vaders eenigen grond of steun vinden.

Alvast kan het dienst doen, om te dezer zake het gevoelen nog eens te publiceren van een man als Prof. Rutgers. Het is waar, dat dit gevoelen niet door hemzelf is openbaar gemaakt, en daarom ook hier ter plaatse niet door mij zou worden aangehaald, wanneer niet anderen daarin waren voorgegaan. Maar het staat gedrukt te lezen in de brochure: *Iets over Doop en Dooperschen*, van den heer G. de Leeuw te Utrecht. Prof. Kuyper beroept zich hierop in de *Heraut* n. 1224. En thans wordt het daaruit gedeeltelijk overgenomen in een schrijven van den heer Dwarshuis aan de Classicale Vergadering te Sneek.

Op de vraag, wanneer de doop bediend moet worden, geeft Prof. Rutgers volgens de citaten van den heer de Leeuw ten antwoord:

„De Kerkorde zegt: zoo haast men de bediening deszelfs hebben kan. Dit stond wel van het begin aan in de Kerkorde, maar in den allereersten tijd der Christelijke Kerk was het nog niet alzo bepaald. In het N. Testament vindt men dienaangaande geenerlei aanwijzing. Wel heeft men soms voor den doop doorgetrokken, wat voor de besnijdenis gold; maar daaruit is geene conclusie te trekken, daar dit alleen zoo vroeg geschiedde uit fysieke reden, die bij den doop niet bestaat. En eene andere tijdsbepaling is in de Schrift niet te vinden. De Kerken zelve hebben die dan ook nooit gegeven, in de oudste tijden zelfs niet. Langzamerhand is het geworden liefst op Paschen en Pinksteren; de doopelingen werden dan zoo lang bewaard. Zelfs zijn er besluiten van conciliën over, die dit aanraden. Ook is bekend, dat men soms in de eerste eeuwen den doop liefst uitstelde tot het oogenblik van sterven, op grond van de verkeerde opvatting, dat men dan geheel rein was. In de Roomsche Kerk is de doop, de gansche Middelen eeuwen door, zoo vroeg mogelijk bediend geworden. De Gereformeerde Kerken nu hebben dit overgenomen, niet als zou de doop noodzakelijk zijn ter zaligheid, maar omdat onnoodig uitstel zekere geringschatting van het sacrament insluit, terwijl de rechte waardeering het zoo vroeg mogelijk doet zoeken.....

Voorts was het in de Roomsche Kerk gebruik geworden, dat de vader zich met den doop van het kind niet bemoeide. In de 16e eeuw was hij zelf bijkans altijd afwezig. Met de Reformatie is dit wel beter geworden; maar omdat nog niet elk vader zijne plichten begreep en het kind vaak ongedoopt liet, tot de moeder het ten doop presenteerde, is deze bepaling in de Kerkorde opgenomen..... Ofschoon om al deze redenen — ook omdat de doop als bondszegel aan het zaad der Kerk toekomt — op niet onnoodig uitstel werd aangedrongen, achtte toch de Zuid-Hollandsche Synode van 1575 het noodig deze nadere verklaring te geven (art. 18): „Zullen de ministers verstandiglijk en wijselijk toezien, dat ze niet te veel daartoe dringen.”

Soms heeft men er in onze Kerken ook eene quaestie van gemaakt, wie het kind ten doop mocht houden, en door sommigen werd dan beweerde, dat niet de moeder, maar alleen de vader dit mocht doen.

Prof. Rutgers oordeelde volgens genoemde brochure aldus:

„De Dienaars zullen hun best doen en daartoe arbeiden, dat de vader zijn kind ten doop presenteere, (zoo staat n.l. in art. 57 D. K.). Dat wil natuurlijk niet zeggen, dat hij het kind bij den doop moest vasthouden. Dit „presenteren” geschiedt veel vroeger, n.l. wanneer het kind voor den doop wordt „aangegeven.” Voorts moet de vader bij den doop tegenwoordig zijn, om met deze beide handelingen alle verantwoording op zich te nemen. Dit geschiedt alzo in tegenstelling met de Roomsche en Lutherische Kerk, waar de vader zich er in het geheel niet mee inlaat. De vader is het, van wien ten slotte de geheele opvoeding van het kind afhangt; daarom moet hij door persoonlijke aangifte en persoonlijk tegenwoordig zijn bij de handeling, die volle verantwoording op zich nemen. Wie voorts het kind bij den doop vasthoudt, is onverschillig; en dit werd ook nooit „presenteren” genoemd, maar „ten doop heffen” of „de hand leenen bij den doop.” Bij Voetius wordt dit duidelijk onderscheiden.

Evenmin in dit artikel als in het doopsformulier is sprake van de moeder, omdat er in dien tijd nog veel van den Roomschen zuurdeesem in de Kerken aanwezig was. In de Roomsche Kerk wordt zoo spoedig mogelijk gedoopt, omdat men den doop noodig acht ter zaligheid. In de Gereformeerde Kerken ook; maar hier, omdat men den schijn wil vermijden, den doop gering te schatten. Tot op onze eeuw was het vrij algemeen in gebruik, niet te wachten tot de moeder er bij tegenwoordig kon zijn. Thans is dat veranderd, en wacht men meestal twee à drie weken. Absoluut te zeggen, dat dit verkeerd is, mag men niet; men moet daarmede zeer voorzichtig zijn. De moeder mag dan niet geignoreerd; als ze er bij is, moet men haar ook noemen.

Ziedaar het oordeel van Prof. Rutgers, volgens mededeeling van den heer G. de Leeuw. Aan allen, die het uitsstellen van den doop tot dat de moeder hersteld is, eene zonde voor God noemen, en die de tegenwoordigheid der moeder bij den doop van haar kind ongeoorloofd achten en verbieden, zij het ter welwillende overdenking aanbevelen.

Zakelijk komt het geheel overeen, met wat in de brochure *Ouders of Getuigen* werd betoogd.

Vooralsnog ziet de Schrijver daarvan dus geen noodzaak, om de conclusie terug te nemen, waartoe zijn onderzoek hem leidde en die aldus luidde:

Er is geen reden, om in de leer of de praktijk des doops elkander te veroordeelen. Er is geen beginsel, maar alleen eene ondergeschikte quaestie van praktijk in geschil. En daaraan mag de vrede en de eenheid der Kerken niet worden opgeofferd.

BAVINCK.

DE HEERE ONS DEEL.

„De Heere is mijn deel.”
 Klaagl. 3: 24a.

»De Heere is mijn deel,” sprak de profeet Jeremia, als hij op Jeruzalems puinhoopen zat en klaagliederen zong. Jeruzalem was verwoest en het volk gewankelend weggevoerd. Hoe kon Jeremia, die achtergebleven was, anders dan daarover klagen en weenen?

Nadat hij zijnen tranen den vrijen loop gegeven en Israëls ellende niet alleen bepeinsd, maar ook in den gebede zijnen God voorgedruken had, troostte hij zich, en zeide: »De Heere is mijn deel, zegt mijne ziel, daarom zal ik op Hem hopen.” Het is, alsof hij zegt: »Is ook mijn volk mij ontvoerd, de tempel vernield, Jeruzalem verwoest, ja alle heerlijkheid Israëls gevloeden, nochtans is mij de Heere gebleven, en Hij is mijn deel.”

»De Heere is mijn deel,” zoo spreekt de gemeente van Christus, en zoo mag ieder geloovige spreken. Want Hij is het deel, de eigenlijke en eeuwige bezitting van al de Zijnen.

De Heere is mijn deel. Ieder mensch noemt iets zijn deel, zijn eigendom, waarover hij zich verheugt, het zij wat het zij, al ware het nog zoo weinig; een vorst noemt zijn koninkrijk zijn deel, de rijke zijn geld, de landman zijne akkers enz. Maar de Christen zegt: De Heere is mijn deel.

Ofschoon hem ook een deel van de goederen dezer wereld behoort, ja de gansche wereld zelfs zijn eigendom is, wijl de apostel gezegd heeft: »alles is uwe,” — toch als zijn eigenlijk en bijzonder deel beschouwt hij niet het aardse, maar zijn God.

»De Heere,” d.i.:

Jehova, de alleen ware en levende God, de Schepper aller dingen, de Heer der heeren, de Koning aller koningen; Hij is het hoogste goed, de grootste schat.

De Drieëenige God; de drie personen worden in de H.S. met den naam Heere of Jehova aangeduid. God de Vader, Psalm 2: 4 en 110: 1. God de Zoon, Jer. 23: 6. God de Heilige Geest, 1 Cor. 3: 16 en 17. Zoodat wij kunnen zeggen, de Drieëenige is mijn deel, maar ook elk der drie personen ons deel kunnen noemen.

Hij is mijn deel: met al Zijn eigenschappen; Zijn kracht ondersteunt mij; Zijn wijsheid bestiert mij; Zijn alomtegenwoordigheid komt mij ten goede; Zijne liefde is mijn geluk; Zijn trouw is mijn troost.

Met alles wat Hij is; met de ambten, die Hij bekleedt en de eere, die Hem toekomt, — als de God van alle heil, die van den dood redt.

Met alles wat Hij heeft; en Hij heeft onuitsprekelijk veel. Zijne rijkdommen

zijn onnaspeurlijk. Hij is mijn deel met Zijne heerlijkheid en zaligheid, met Zijn licht en leven, met Zijne heiligheid en gerechtigheid.

Hoe is de Heere ons deel? Dikwijls wordt den een of ander het eigendomsrecht op deze of gene bezitting bestreden; maar niemand overkomt dit meer dan een Christen. Intusschen is het duidelijk, dat de Christen tegenover alle aanvechtingen mag zeggen: »De Heere is mijn deel.» En dit:

door Gods eigen wil. Wij konden God ons deel niet noemen, wanneer Hij dit niet zelf verkoos; maar dank zij Zijne liefde! Hij heeft dit van eeuwigheid gewild. En wie kan Zijn wil wederstaan?

Hij heeft zich aan ons gegeven. Wij zouden dit deel niet hebben kunnen nemen of verdienen; het is ons echter gegeven: »Alzoo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft.» God heeft ons Zijn Zoon niet slechts gezonden als de apostelen en profeten, die ook weer van ons zijn gegaan; maar Hij heeft Hem ons ten eigendom geschonken. Daarom noemt Hem ook de apostel: »Gods onuitsprekelijke gave.» Met Christus hebben wij ook God den Vader en den Heiligen Geest, die in Jezus' geboorte krachtig werkte en Hem uit het graf en ook in de harten der zondaren heeft verheerlijkt.

Uit kracht van het genadeverbond. Door dit verbond heeft God zich met Zijn volk verloofd en ondertrouwd. De belofte luidt: »Ik zal hun tot een God zijn, d. i. hun goed, hun deel, hun eigendom.

Voorts: door het bloed van Jezus Christus.

Door de geestelijke geboorte uit God. Door erfrecht.

Door de vereniging met Christus. Door het inmeenen van den Heiligen Geest.

Welk een deel is de Heere? Hij is het grootste deel, want Hij is de onbegrijpelijk groote en eenig rijke God. »Wien heb ik nevens U in den hemel, nevens U lust mij ook niets op de aarde.» Of zooals Luther vertaalt: »Wanneer ik U slechts heb, zoo vraag ik naar niets.»

Het schoonste deel. Op vele bezittingen der menschen rust de vloek, wijl ze in den weg der ongerechtigheid verkregen zijn. De Heere echter is de heiligheid en heerlijkheid zelf.

Het volkomen bevredigende deel. Geen goederen der wereld geven den mensch volkomene voldoening, de Heere alleen kan dit, wijl Hij zelf de bevrediging van alle behoeften is.

Hij is voor u, als zondaar, een Heiland; als gevangene, een Verlosser; als leerling, een Onderwijzer; als kind, een Vader. Wie Jezus heeft, heeft leven en overvloed.

Het zekerste deel. Alle goederen dezer wereld zijn onzeker, maar al wordt ons ook niets zóó bestreden als dit deel, dat Jezus heeft, zoo is ons toch niets zekerder dan Hij. Paulus roemt: »Ik ben verzekerd, dat noch dood, noch leven, noch Engelen, noch overheden, noch machten, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen, noch hoogste, noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heere.»

Een eeuwig deel. Hij blijft voor ons niet slechts gedurende dezen tijd, maar in alle eeuwigheid dezelfde. Deze bronwelt onophoudelijk; deze zon gaat niet onder. Niet slechts staat er geschreven: »Jezus Christus is gisteren en heden en tot in eeuwigheid dezelfde,» maar ook: »Maria heeft het goede deel verkozen dat van haar niet zal worden weggenomen.»

De vrome Beridge lag op zijn sterfbed. Hij was reeds eenige uren sprakeeloos, en slechts een zeer flauwe polsslag gaf bewijs, dat de laatste adem nog niet aan de bleke lippen was ontvlucht. Zijne vrouw, de trouwe gade zijner jeugd, de troost en steun zijns ouderdoms, waggelt naar hem toe en vat de reeds verstijfde hand. »O, mijn dierbare man, zie mij nog eenmaal aan, kent gij mij niet?« Geen antwoord. Nu slaat zijne geliefde dochter hare armen om hem heen: »Och, Vader, lieve Vader! kent gij mij ook niet meer?« Tevergeefs werd teken van leven gewacht. Toen stond een Christelijke vriend op en fluisterde hem in het oor: »Kent gij Jezus?« Nu rees er blijk van herinnering in den starren blik. »Jezus?« vroeg hij, »als in een droom, Jezus?« Hij is mijn deel in eeuwigheid, mijn Jezus en mijn al, en hij ging in in de vreugde zijns Heeren.

Gelukkig, wie zeggen kan »de Heere is mijn deel.»

Is mijn deel, hoe schoon! Wees tevreden, mijne ziel en zie niet nijdig naar den voorspoed van de rijken dezer wereld. Verheug u over uw eigendom! Geniet het, en prijs het aan anderen aan!

NOTTEN.

DE STAND VAN ZAKEN.

Ik bedoel in betrekking tot de kwestie der opleiding, daar men mij van verschillende

kanten vraagt: hoe staat het er thans mede nu de meeste Classen zich hebben geuit.

Van alle bijzonderheden zijn wij natuurlijk niet op de hoogte; maar dit komt er ook minder op aan. Vast staat echter, dat van het wachtwoord van de *Herant*, in den beginne geuit: De Kerken hebben 't Concept-Contract aan te nemen of te verwerpen — niets is terecht gekomen. Wel waren er een paar Classen, waarin zekere Broeders bijzonder hun moed betoonden door op geen tegenspraak of verzet van de Kerken te letten en — door te zetten, maar over 't geheel was men wijzer. Trouwens, in verweg de meeste Classen, waar dan nog een meerderheid voor 't Concept in beginsel was te vinden, stond een krachtige minderheid er tegenover; zóó zelfs dat bijvoorbeeld waar, zooals men liefelijk zelfs in de *Standaard* berichtte, een A- en B-Kerk terzelfder plaatse zich voor 't Concept-Contract verklaarden, toch op de Classe zelf 't slechts kon gered met 22 tegen 20 stemmen, terwijl een afgevaardigde vertrokken was! En in vele Classen werd het slechts aangenomen, doordien men het Concept duchtig wijzigde. Zoo bijvoorbeeld in Classen van Friesland, van Zuid-Holland, van Gelderland, terwijl men in enkele andere in 't geheel niet tot overeenstemming kon komen en maar beide voorstellen doorzond.

In 't algemeen is echter zeker, dat in Zeeland de meerderheid der Classen het Concept verwierp. Insegeliks in Noord-Brabant. Nog sterker in Oeverijssel, waar niet één Classe er voor was. In Groningen is slechts één er beslist voor. Drenthe is voor 't minst half om half.

En zelfs in andere provincien, bijv. in Noord-Holland en Gelderland zijn Classen, die 't bepaald verwierpen, terwijl overigens in die prov. en ook in Z.-Holland, Utrecht en Friesland nog andere Classen het duchtig wijzigden.

Resultaat is dus, dat het Concept-Contract zeker niet wordt aangenomen.

Hoe 't overigens op de Prov. Synodes in bijzonderheden zal gaan, weten wij niet. Toch zal ook dit, uit het boven aangegeven standpunt beschouwd — mede vallen. Doch slechts onder deze voorwaarde, dat de classikale afgevaardigden, die beslist tegen 't Concept, zoo als 't daar ligt, zijn, zich niet laten verleiden om Broeders af te vaardigen voor de Generale Synode, op wie zij niet onvoorwaardelijk aankunnen. Nu men van de andere zijde, bijv. in Z.-Holland, zoo uitsluitend voorstanders naar de prov. Syn. afvaardigde, moet dit woord ons van 't hart, gelijk de *Herant* het eens vóór dezen deed. Natuurlijk, de afgevaardigde Br.'s moeten vrij blijven om naar geweten te stemmen. Geen mandaat-imperatief dus! Maar zij die afvaardigen zijn ook vrij en moeten de belangen der Kerken, die hun hoogheilig zijn, met ernst behartigen. Wij kunnen thans, helaas, niet met mannen van vertrouwen volstaan; de Kerken moeten weten wat zij willen. En 't nu reeds gewijzigd standpunt van de *Herant* dringt te meer tot bedachtzaamheid.

NOORDTJIZ.

Buitenlandsche Kerken.

Amerika. De Heilighedssekte en haar wijze van werken. — De leden van deze sekte beweren, dat de heiligmaking oogenblikkelijk en onmiddellijk door Jezus tot stand gebracht wordt in het hart van een bekeerde door den doop des Heiligen Geestes. Zij beschouwen de heiligmaking als een werk, dat in eens volmaakt en voltooid kan en moet worden. De vereischten om daartoe te komen zijn zelfkruisiging, ernstig gebed en sterk geloof. Daardoor komt men tot den staat van volmaakte heiligheid, zoodat er niets onreins en zondigs, zelfs geen enkele zondige gedachte meer in het hart woont. De aanhangers van deze sekte vinden zichzelf en anderen op. Hun methode van werken is louter opwinding; wie het hardst roepen kan: halleluja, prijs den Heere, wordt als een voornaam heilige geacht. In hunne samenkomsten wordt met veel beweging geroepen, gebeden en gezongen, en dat geldt voor een bewijs van geestverruking.

Die menschen plaatsen zichzelf zoo hoog, dat zij met minachting op anderen neerzien. Dit kan trouwens niet anders. Wie zichzelf wijs maakt, dat de zonde met wortel en tak uit hem uitgeroeid is, en dat voor hem niet anders te doen is, dan de wacht te houden, dat van buiten het kwaad niet in het hart dringt, die moet wel uit de hoogte neerzien op een gewoon Christen, die nog steeds over zijn zonden en blijvende verdorvenheid klaagt.

De woorden der Schrift »zijt met ootmoedigheid bekleed;« »door ootmoedigheid achte de een den ander uitnemender dan zichzelf« hebben voor hen geen waarde. Zij zien integendeel uit de hoogte op anderen neer. Hun godsdienst, als wij ze althans zoo noemen mogen, kenmerkt zich door hoogmoed en fanatisme en is zeer geschikt om de menschen tot hoogheidswaan te brengen. Alles is er bij hen op berekend, om een indruk te maken, dien wij gewoonlijk knaelfekt noemen; de opwinding door hun buitensporige midelen tweeweggebracht noemen zij bijzondere werkingen des Heiligen Geestes, maar de vruchten des Geestes, ootmoedigheid en zachtmoedigheid, worden bij hen niet gevonden.

Welk een geest hen bezield, blijkt uit hun beoordeeling of liever veroordeeling van die Christenen, die met hun dwaze theorien niet meegaan. Van dezen zeggen en schrijven zij aldus: »Wij hebben honderde malen deze elken-dag-zondaar-christenen ontmoet, maar nog nooit vonden wij iemand met dit geloof, die ook maar een greintje Christelijke ondervinding had. Als gij zondigt, vervalt gij van de genade en moet gij u weer bekeeren. Wij hoorden van een kleinen jongen, die gestolen had en gevraagd werd of hij geen spijt had. Hij zeide neen, maar het speet hem, dat hij gevat was. De man, die elken dag zondigt en vergeving krijgt aan den avond, is niet beter dan deze jongen. Waarom zeggen zoovele menschen, dat zij elken dag, misschien elk uur van den dag zondigen, en noemen zij zich nochtans Christenen? Ik heb een

sterk vermoeden, dat zij door den een of ander zijn beïnvloed.»

Zulk een taal komt volstrekt niet overeen met hun bewering van heiligheid; wie zoo hoog meent te staan, dat hij voorgeeft boven de zonde verheven te zijn en zelfs geen kiem van zonde meer in zich te hebben, moest inzien, dat zulk een liefdeloos oordeel tegen zijn stelsel ingaat. Wie zoo spreekt en schrijft bewijst van heiligheid geen begrip te hebben. Welk een hoogmoed, den Christen, die zondaar blijft, van huichelarij te beschuldigen en als een bedrogene voor te stellen. Die menschen toonen noch Gods Woord, noch zichzelf te kennen, en roemen nochtans op een bijzondere verlichting en werking des Heiligen Geestes.

Om te weten, hoe die menschen werken en het volk opwinden geven wij de aankondiging van eene vergadering ten beste, die zij vóór eenige maanden te Chicago in de Eerste Methodistische Kerk gehouden hebben:

»Een corps van de heetste evangelisten en medewerkers, die te verkrijgen zijn, zal voor deze conventie besproken worden. Wij zullen niemand laten preeken, die niet zomer en winter een »revival« in zijn werk heeft. Wij noodigen al het roodheete heilige volk uit, om tot deze groote bijeenkomst te komen om te bidden, te vasten, te weenen en te preeken, en getuige te zijn van de machtige nederdaling van hemelsche kracht. Wij noodigen al het heilighedsvolk, dat niet zoo heet is, om te komen stoken. Duizend menschen worden verlangd om kolen te scheppen. Geen remmers behoeven zich aan te dienen. Wij noodigen de zieken uit, om te komen en genezen te worden. Wij noodigen de evangelisten uit, die vroeger kracht bezaten en groote revivals hadden, maar die afgezaakt zijn en goddelijke genezing en de komst des Heeren en verwante bijel-waarheden hebben bestreden, totdat zij gedwongen worden om te leven op de vroegere reputatie. Komt, broeders, terug naar God en preekt met ouderwetsch vuur en zalving. Wij noodigen iedereen uit, vriend of vijand. Indien gij de ware zaak hebt en goed staat met God, dan zal duidelijke, zuivere, dringende, wondende prediking van bijel-waarheden u niet schaden, en zoo niet, gij zult ze noodig hebben, als het geratel des doods in uwe keel is. Laten allen, die een vuurwerk willen zien, een werkelijk Pentecost (Pinksterfeest) bidden en weenen tusschen het voorhof en het altaar, totdat het antwoord komt.»

Dit is voldoende, om die heilighedssekte te kennen. Men moet medelijden hebben met hen, die tot zulke dwaasheden vervallen en met zoo grooten ijver werken om anderen te verleiden, want zij leven in een verschrikkelijk zelfbedrog, wijl zij hun eigen opwinding voor werking van den Heiligen Geest houden. Hun taal is meer heiligheschennis dan werking des Geestes.

SCHOLTEN.

Ingezonden.

RECTIFICATIE.

Het bericht in de *Standaard* van 12 Mei j.l. over het besluit der Classis Leeuwarden heeft eenige aanvulling en verbetering noodig.

De *Standaard* deelt mede: 10. »dat van de vereenigde Geref. Kerk te Leeuwarden het voorstel uitging naar de Classis om instemming te betuigen met het bekende advies der Vijfentwintigen.»

Bij dit 10 verdient opmerking, dat dit een Kerkeradsvoorstel was, dat genomen is buiten de br. Diakenen om, en dat ook niet al de Ouderlingen aanwezig waren.

De *Standaard* bericht verder: 20. »dat de Cl. L. van Geref. Kerken meensdeels uit de actie van 34 voortgesproten, dit voorstel, zonder verbloeming van de bezwaren der minderheid, in meerderheid ter Synodale tafel van de Prov. Friesland zal steunen.»

Bij dit 20 verdient opmerking, dat dit van de 42 stemmen een meerderheid van 2 stemmen heeft verworven, terwijl één br. die keurstem had, was vertrokken.

En eindelijk zegt de *Standaard*: 30. »dat de Geref. Kerk te St.-Anna-Parochie, de eenige overige A en B plaats in de Cl. L. waar de definitieve vereeniging alléén uit eigenaardige toestanden dus vertoefte, om den ernst des tijds en het hooge belang van de zaak, dit voorstel en het advies met hart en ziel vóórstond.»

Bij dit 30 verdient opmerking, dat de eigenaardige toestand, de eenige oorzaak is van niet ineensmelting, tamelijk onbekend is. Aldus gesteld zal het bericht in de *Standaard* 12 Mei N°. 9245, meer volledig de waarheid bevatten.

Een afgevaardigde der Classis Leeuwarden.

Geachte Redactie!

Verzoekte beleefd eenige plaatsruimte voor 't volgende. Bij voorbaat mijn vriendelijken dank.

't Is mij een drang des harten, mijne algeheele instemming te betuigen met den inhoud van het door den heer Ijeshorst in de *Bazuin* van 18 April geschrevene. Ook ik heb met blijdschap begroet de Concept-Acte, aangeboden door die 25 mannenbroeders, die daarvoor de achting en den dank onzer Kerken ten volle verdienen. Het is m.i. een heer Gods, een bewijs van de trouw des Heeren over ons, dat Hij die mannen, zoo verschillend van zienswijze, tot eenstemmigheid bracht. Zij hebben gevoeld: zooals het nu gaat kan het niet langer. De opleidingskwestie moet opgelost, willen we gezamenlijk kunnen arbeiden aan den bouw van het lichaam des Heeren, aan het indragen onzer beginselen op alle terreinen des levens. Zij hebben getoond te verstaan den nood en den ernst der tijden. Hun doel moet weerklink vinden in de harten van allen, die met hen dien nood en dien ernst der tijden verstaan. De machten der hel openbaren zich op alle terreinen, we zien aanslag op aanslag op schier alles wat ons heilig is, een trachten-los-te-wrikken van de grondslagen van gansch onze saamleving. Is het dan niet heerlijk voor de belijders

van den Christus, één in beginsel, te hebben een Vrije Universiteit, waar mannen toegelaten worden die den strijd daartegen aubinden, mannen die ons sterken in den strijd door de vruchten van hun arbeid. Is het dan niet heerlijk, dat de weg thans geopend wordt om te geraken tot een opleiding tot den dienst des Woords in universitaire richting, met voldoende waarborg voor het recht der Kerken, een recht door vele geachte broeders noodig geoordeeld. Laten we dan ook hopen dat de Koning der Kerk het verder in dezen wel zal maken, en dat de a.s. Synode ons brenge de oplossing van de opleidingskwestie, die sta-in-den-weg voor de ontwikkeling onzer Kerken.

Inmiddels gaarne,

Met hoogachting,

Uw. dv. dr.,

W. J. VAN DEN BERG.

Rotterdam, 23 April 1902.

Mijnheer de Redacteur!

Beleefd verzoek ik U 't onderstaande in het eerstvolgende nummer van de *Bazuin* op te nemen.

Hoewel ik gaarne wil beginnen met te zeggen, dat ik de diepte van de kwestie inzake de opleiding van Dienaren des Woords bij lange niet kan peilen, noch het noodzakelijke van eenheid van opleiding daartoe strekkende kan bevatten of begrijpen, zoo meen ik toch te bemerken dat, bij al het geschrijf en het uitwisselen van gedachten en uiteenzetten der zaken dienaangaande, te veel uit het oog wordt verloren en te weinig wordt nagedacht over de vraag: hoe zijn de beide inrichtingen er gekomen.

Was het niet het leven in de Chr. Geref. Kerk, het zoo heerlijk opbloeiende en steeds meer tot openbaring komende geestelijke leven, dat behoefte gevoelde aan de bediening des Woords, en niet kon rusten voor en alleer het eene eigene inrichting had om Dienaren des Woords op te leiden?

Zij toch dankt haar bestaan aan die zoo diep gevoelde behoefte, en is alzoo geworden, toen de Kerk er alreede was, een openbaring dus van het leven der Kerk, een vrucht van dat leven, ja een gave uit de goede hand onzes Gods, en van Hem door de Kerk zelf zoo vurig begeerd en afgebeden. Deze uit des Heeren hand ontvangene Th. Sch. is dus niets meer en niets minder dan een stuk van het leven der Kerk van die dagen, een kostelijke gave en een heerlijke getuige van de hooge goedkeuring Gods op het werk van 1834, een fontein als het ware in het midden der Kerk, om telkens bij vernieuwing dat leven der Kerk weer te voeden, en alzoo te brengen tot heerlijken bloei en wasdom het Zion Gods op aarde.

Wie zou nu den treurigen moed durven hebben om deze heerlijke eigen inrichting der Kerk weg te cijferen of te verbrekken? Zou de Kerk nog zegen op de bediening des Woords mogen verwachten wanneer zij met hare School deed gelijk Ezaü met zijn eerstgeboorterecht?

Dat men toch niet spele met wat de Heere ons gaf; dat men toch schuchter zij op dit zoo heilig terrein; en dat de hooggeachte broeders, die geroepen worden deze zaken te behandelen, altijd mogen beseffen dat het hie het heiligste en het meest teedere leven der Kerk geldt, en dat de eigen inrichting nooit mag of kan worden prijsgegeven dan ten koste van de Kerk zelve. Zij is een stuk van het leven der Kerk, en diensten-gevolge nooit te vereenigen met iets buiten haar, tenzij dan dat dit in haar opga.

En kan dit ook van de Vrije Universiteit gezegd worden? Immers neen. Hoe heerlijk en schoon zij ook wezen moge voor het breede levensterrein, zij staat in geen verband met de Kerk zooals de eigen inrichting.

Met dank voor de opname, A. J. KET.

Leeuwarden.

Hooggeachte Redacteur!

Mag ik U vriendelijk verzoeken om een klein plaatsje in de *Bazuin* voor een paar regels, die ten doel hebben:

10. Mijne hartelijke sympathie uit te drukken omtrent het ingezonden stuk van den mij onbekenden broeder uit Zwolle, geteekend H. H. M.

20. Mijne verbazing en verwondering te kennen te geven over die broeders, welke vroeger zoo geijverd hebben voor het behoud van onze Theologische School, en nu op eens zoo gedwee het hoofd in den schoot hebben gelegd en het advies geteekend.

30. Mijne innige wensch en begeerte uit te spreken dat God deze zware slag genadig moge afwenden, opdat de zoo jammerlijk verdeelde en verscheurde Kerk van Christus niet nog verder verscheurd worde, wat m.i. staat te gebeuren, indien het voorstel tot opheffing der Theologische School wordt aangenomen.

Met heilbiede en broedergroete, J. P. VAN HERP.

Terneuzen.

Bockaankondiging.

Rijksbijdragen voor het Bijzonder Lager Onderwijs. Gids voor de besturen der bijzondere lagere scholen in Nederland door het Bureau voor staats- en administratiefrechtelijke adviezen te 's-Gravenhage. Directoren: Mr. J. B. Cohen en Mr. H. Blaupot ten Cale. Alfen, N. Samson 1902.

Duidelijk en betrouwbaar worden in dit boekdeel de algemeene eischen aangegeven, waaraan de scholen moeten voldoen, om op de Rijksbijdragen aanspraak te kunnen maken, en de formaliteiten aangewezen, die bij het aanvragen der Rijksbijdragen moeten worden in acht genomen. Voor schoolbesturen is dit dus een goede en veilige gids.

Zestel Leerredenen door J. Langhout, v. d. m. Groningen, Jan Haan 1902.

In dezen bundel bevindt zich eene voorbereidings- en nabetrachtings-, eene biddags- en eene dankdagsleerrede en dan nog twee

preeken over de heerlijkheid van Gods Raad en over de liefde van Christus. De vier eerstgenoemde zullen dezen bundel vooral voor vacante gemeenten aantrekkelijk maken, en deze zullen er rijken troost en stichting in vinden. Het toepasselijk gehalte is in deze preeken sterker dan het uitlegkundig gelijk bijv. het thema en de verdeling van de leerrede over Rom. 11:36 bewijst. Het thema luidt: de heerlijkheid van Gods Raad, en de verdeling wijst op onze nietigheid tegenover dien raad, onze sterkte door dien raad, onze bestemming in dien raad en onze aanbidding van dien raad. De uitvoering is eenvoudig en net, maar bladz. 27 is op eene verkeerde plaats komen te staan en behoort ingevoegd te worden tusschen regel 16 en 17 op bl. 28.

BAVINCX.

ADVERTENTIËN.

Getrouwd:

J. DOORNBOS

EN
A. L. WIERSEMA.

SCHILDWOLDE.
ELLERHUIZEN.

R. ZIJL

EN
T. M. WIERSEMA.

BEUDUM.
ELLERHUIZEN.

Welke, mede namens de Familie, hartelijken dank betuigen voor de vele b. wijzen van belangstelling voor en bij de voltrekking van hun huwelijks ondervonden.
BEUDUM, 15 Mei 1902.

Heden verblijdde ons de Heere door de geboorte van een welgeschapen Zoon.

K. J. KAPTEIJN.

G. E. KAPTEIJN—
VAN ANDEL.

AXEL, 17 Mei 1902.

Na eene korts/ondige ongesteldheid is hedenmiddag, in de hope des eeuwig-n levens, overleden onze zeer beminde Broeder

Tijbbe Gosses de Boer,

in den ouderdom van bijna 70 jaren.

Mede namens de Familie,

B. G. DE BOER.

DRACHTEN,

7 Mei 1902.

Andermaal trof onze Jong-Ver. een zware slag, thans door het onverwacht sterven van onzen geliefden President

Berend Oldengarm.

Was het zijn voornemen om weldra in het huwelijk te treden, de Heere had wat anders en beters voor hem weggelegd. »Gods wegen zijn hooger dan onze wegen, en Gods gedachten hooger dan onze gedachten« is de ernstige stem die onze President ons nog als na zijn sterven toeroept.

Namens de Geref. Jong-Ver.

Waukt en Bidt.

BORGER.

12 Mei 1902.

Heden trof onze Gemeente een zwaar verlies. Na langdurig lijden ontviel ons Ouderling

Gerrit Jan Harsevoort.

Hij was een man des geloofs en des Heiligen Geestes, die jarenlang met zijne uitnemende gaven in den dienst zijns Gods heeft gewoekerd. Overeenkomstig zijne begeerte wenschen we niet hem, maar de genade Gods groot te maken, die in hem uitstraalde; doch in dien zin erkennen wij wel dankbaar, schoon weened, hetgeen we in hem hadden ontvangen.

De Raad der Geref. Gem. te

Heemse A.

G. DOEKES, Pres.

J. PADDING, Scriba.

HEEMSE.

17 Mei 1902.

Heden trof onze jeugdige Gemeente een zeer gevoelige slag, daar het den Heere behaagde onzen oudsten Ouderling,

Jannes van der Vlegel,

in den ouderdom van 78 jaar tot zich te nemen.

Namens den Kerkeraad,

D. HAAN, Pres.

GRIPSKERK,

17 Mei 1902.

De 17e Mei 1902 is voor mij een dag van groote betekenis, doordien de Heere van leven en dood mijne innig geliefde Echtgenootte

Stijntje Gunnink,

na een smartelijk doch zeer geduldig lijden, van mijne zijde wegnam.

Den 17en Januari 1901 werd ik met haar in den echt verbonden en thans heeft het Gode behaagd op 31-jarigen leeftijd haar tijdelijk leven met het eeuwige te verwisselen. Geheel ontmoedigd door dit smartelijk verlies mag ik toch met verheuging denken aan de woorden, waarmede zij blijken gaf sterk verlangende te zijn om bij Jezus haren Zaligmaker te komen en welke zij mij bijna stervende heeft toegesproken:

Dit lijden zal niet lang meer duren, 'k Draag nog een poosje het kruis, Wellicht dan nog weinige uren, En ik ben eeuwig thuis!"

H. v. D. WAL.
's-HEERENBROEK,
17 Mei 1902

Heden overleed, in de hope des eeuwigen levens, onze waarde Behuud-, Groot- en Overgrootvader

Luitjes P. Nieborg,

in den gezegenden ouderdom van ruim 83 jaren. Sedert 19 Augustus 1872 was hij Weduwnaar van Trijntje J. SINNINGE
Uit aller naam,
M. UBBENS.

MIDDELSTUM,
19 Mei 1902.

Voor de vele blijken van belangstelling, betoond bij de herdenking van onze 25-jarige **Echtvereniging**, mede namens de Kinderen, onzen hartelijken dank.

H. M. WIERSEMA
EN ECHTGENOOTE.
ELLERHUIZEN, Mei 1902.

Voor de zoo vele blijken van deelneming, die wij hebben ontvangen na het overlijden van onze eenige, dierbare dochter JOUKJE, betuigen wij hiermede onzen **DANK**.

T. DE BOER.
P. KALMA.

BOXUM,
23 Mei 1902.

Bede om hulp.

In de nabijheid van OPHREUSDEN is voor enkele dagen het schip van Schipper **GERRIT HUISMAN** van KAMPEN, geladen met steen, op een blind krib gestooten en binnen enkele oogeblikken gezonken. De opvarenden, man, vrouw en zes kinderen (de zevende wordt binnenkort verwacht), zijn wel allen gered, maar de inboedel is, evenals het schip, geheel en al verloren geraakt. Daar staan ze nu, zonder broodwinning en zelfs van de allernoodigste dingen ontbloot. Vrijmoedig vragen ondergeteekenden voor dit zwaar bezochte gezin: eenige ondersteuning om het weer aan den gang te helpen, en verklaren zich gaarne bereid elke gave in ontvangst te nemen en te verantwoorden.

Moge dit beroep op uwe Christelijke milddadigheid niet vruchteloos wezen. M. NOORDTJZJ, Prof. Th. Sch. KAMPEN
J. G. v. D. HOOGT, Manufacturier. id.
K. VAN GELDER, Tailleur, id.
G. ELZENGA, Geref. Pred. id.
L. KUIPER, » » HOOGEVEEN.
G. WIELENGA, » » DELFT.
L. G. GORIS, » » ZEVENBERGEN.
W. H. GISPEN, » » AMSTERDAM.

's-Keerenloo bij Ermelo.
Gevraagd, wegens huwelijck der tegenwoordige, tegen 1 Aug. eene **flinke**

KEUKENMEID.

Zich in persoon of met franco brieven aan te melden bij de Directrice Mej. J. S. MONTAGNE.

Voor levering van Manufacturen en

Kruidenierswaren

ten behoeve van het Prov. Ger. Weeshuis te MIDDELBARNIS kan worden **ingeschreven** door **winkeliers**, die in ZUID-HOLLAND wonen.

Inlichtingen zijn te bekomen bij den Directeur te MIDDELBARNIS.

BERGERAC TINTO.
(H. Avondmaalwijn) Prijs per fl. f 0.85.
Bestelling van een ANKER franco.

Voor zwakken en genezenden, lijders aan bloedarmoede en zenuwoverspanning

voor lijders aan borstverzwakking.
Borsternydenwijn de Haas.
Overal verkrijgbaar. DE VLIJT, VOORSCHOTEN.

Termijnbetaling van af
10 CENTS per dag.

SOLIEDE ORGELS

In prijzen van af f 40.—
Gratis Handleiding en Toetsenlooper.
Honderden dankbetuigingen.
Vraagt gratis Catalogus en conditiën.

JOH. DE HEER,

Rotterdam, Noordmolenstraat 71.

Bij **ZALSMAN** te **Kampen** is verschenen:

Het Recht en de Vrijheid der Kerken,

i. z. de Opl. t. d. Dienst des Woords.
CONCLUSIËN MET TOELICHTING
van de *Utrechtsche Vergad.*, geh. 9 Apr. 1902, over het »Advies» (conc.-contract) aan de Geref. Kerken in Nederland.

Prijs f 0.15; 25 ex. f 3.—

Spoedige bestelling verzocht.

N. B. Aan alle Kerkeraden, en aan alle bezaarden, die de Verg. te Utrecht hebben bijgewoond, is een gratis ex. van deze Conclusiën verzonden. Wie er geen mocht hebben ontvangen, gelieve ze p.o. aan te vragen bij den uitgever.

Verschenen bij **K. J. ZOMER** te **Franecker**:

KORENAREN.

5-tal Leerredenen,

DOOR
L. S. JONGSMA,
Pred. te Middeltum

Prijs 60 cents.

Franco toezending op ontvangst van postwissel.

Bij **ZALSMAN** te **Kampen** is verschenen:

ouders of GETUIGEN.

DOOR
Dr. H. BAVINCK.
100 bladz. gr. 8°. 75 cent.

Tegen toezending van dit bedrag wordt het **franco p. post** verzonden. Alle Boekh. nemen bestellingen aan.

Een algemeen geroemde handleiding voor onderwijs en huiselijk gebruik is:

NISSEN's Practische handleiding bij het onderwijs in de Bijbelsche Geschiedenis

door **L. H. F. & K. F. CREUTZBERG.**

Vijfde, herziene druk.

De 5e druk verschijnt in 10 afl. à 17½ ct. Wie voor de verschijning van afl. 4 in teekent ontvangt een stempelband gratis.

Een boek voor ieder!

Men teekene in bij zijn boekhandelaar of bij den uitgever
Nijkerk. **G. F. CALLENBACH.**

De verzekerden bij »The Scottish National Key Registry and Assurance Association Limited» ontvangen **gratis** eene reispolis ten bedrage van

f 1200

in geval van overlijden, en **gedurende tien weken** eene uitkeering van **f 12 per week**, ingeval van tijdelijke ongeschiktheid tot werken, hun overkomen door een ongeluk op reis. Prospectus wordt op aanvraag onmiddellijk toegezonden door de Directie voor Nederland, Sarphatipark 135, AMSTERDAM.

Best adres voor Orgels

van de eenvoudigste tot de meest luxe soorten, in stijl en houtsoort naar verkiezing. Vraag Catalogus.

BREEBAART'S

Orgelhandel,
DAMRAK 22, AMSTERDAM.

Alle Boekh. nemen bestellingen aan op:

Het Recht der Kerken

EN
de Vrijheid der Wetenschap.

DOOR
Dr. H. BAVINCK.
45 cent.

Uitgave van **ZALSMAN** te **KAMPEN**. Na ontvangst van het bedrag wordt het **franco p. post** verzonden.

Uitgave van **J. H. BOS** te **KAMPEN**:

THEOLOGISCHE SCHOOL

EN

VRIJE UNIVERSITEIT.

Een voorstel tot vereeniging,

DOOR

Dr. H. BAVINCK.

Groot 8° form. 84 bladz., prijs franco p. post f 0.65.

Verschenen:

HANDLEIDING

bij de beoefening der Geref.

Geloofswaarheden.

Ten dienste van zelfonderricht, en voor Huis-, School-, Catechisatie en Jongel.-Ver. gebruik.

DOOR
Dr. G. WISSE Jr.

Prijs 50 cent.

J. H. BOS.

KAMPEN.

Bij **ZALSMAN** te **KAMPEN** verscheen:

EEN EIGEN INRICHTING?

DOOR
A. BRUMMELKAMP.

25 cent.

Franco toezending na ontvangst van het bedrag.

Alle Boekh. nemen bestellingen aan.

Leesgezelschappen.

Bij **ZALSMAN** te **Kampen** is verschenen:

De gemeenschap der heiligen,

DOOR
J. van ANDEL,
Predikant te Gorinchem.

226 bladz., post 8°. Prijs f 1.40, geb. f 1.50.

Gereformeerd Gymnasium te Kampen.

Opgaven van **nieuwe leerlingen** te zenden aan den ondergeteekende, die gaarne alle gewenschte inlichtingen verstrekt. Binnen enkele dagen verschijnt het **nieuwe programma**, dat op aanvraag **franco** wordt toegezonden.

Johs. KAPTEIJN, w. r.

Kampen, Vloedijk 14.

Vereeniging Christelijke

Bibliotheek,
gevestigd te Nijkerk.

5e jaargang.
Heden verscheen deel V

ELISABETH

Keurvorstin van Brandenburg

DOOR
ARMINSTEIN.
G. F. CALLENBACH,
Nijkerk. Uitgever.

Dit werk omvat 19½ vel druks en komt alzoo den leden op slechts 97½ ct. Voor niet-leden is de prijs f 1.50 ing., f 1.90 geb.

Een nieuw boek van den bij ons volk welbekenden en geliefden schrijver **ARMINSTEIN**, ontvangen de leden boven de op het programma vermelde oorspronkelijke werken.

Het volgende of laatste deel voor dezen jaargang zal zijn:

UIT FEL BEWOGEN TIJD

door A. v. d. FLIER.

Geïllustreerd door A. RÜNCKEL.

Zij die nu nog intekenen op dezen jaargang, ontvangen de reeds verschenen deelen omgand.

De fraai geïllustreerde Catalogus is gratis verkrijgbaar.

Bij **ZALSMAN** te **Kampen** zijn nog eenige Ex. voorhanden van het beroemde boek, getiteld:

GEDENKSCHRIFT

der Christelijk Gereformeerde Kerk

BIJ VIJFTIG-JARIG JUBILEE,

14 October 1884.

DOOR

S. VAN VELZEN.

De prijs was tot nog toe **twee gulden**; de nog voorradige Ex. zijn nu voor **één gulden** verkrijgbaar, **franco** per post 10 cent meer. Men zende postwissel of bestelle bij zijn gewonen Boekh.

Geschiedenis van het Godsdienstig en Kerkelijk leven van het Nederlandsche volk door J. Kuiper

2e druk

Vóór de verschijning van aflevering 10, die dezer dagen verzonden werd, waren reeds meer dan 1600 exemplaren van dit werk geplaatst.

Om aan veler verlangen te voldoen wordt de **gratis-band**, die aan de eerste 1000 intekenaars werd toegezgd, ook aan de tweede 1000 **gratis** geleverd.

Zoodra het werk compleet is, wordt de prijs belangrijk verhoogd. Men teekene dus **ten spoedigste** in, daar men dan, behalve van het genot van een **gratis-band**, ook van den voordeelen intekeningensprijs profiteert.

Het werk verschijnt in 50 afleveringen à 10 cent.

Men zie de vele gunstige beoordeelingen in alle Christelijke bladen. Het prospectus is **gratis** en de 1e aflevering **ter inzage** te bekomen bij iederen soliedien boekhandelaar en bij den uitgever

G. F. CALLENBACH te Nijkerk.

DE NIEUWE DRUK

van

Het Nieuwe Testament

met volledige Kantteekeningen van den Staten-Bijbel is gereed. Het boek is 1045 bladz. groot, en kost in fraaijen halfleerband f 4.50.

Alle Boekh. nemen bestellingen aan.
Kampen. **ZALSMAN.**

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Contributien:

Door **Dr. B. B. v. d. Hoort** te Domburg f 5,50; door den heer **M. W. Camping** te Exmoira f 5; door den heer **L. Hoogenkamp** Kz. te Steenwijk f 66,50; door **Dr. U. Faber** te Ee: uit Aalsum f 26, uit Ee f 30,25, uit Engwierum f 2,50, uit Met-slawier f 2,50, samen f 61,25; door den heer **H. van Noort** te Loosduinen uit Loosduinen f 74,50, uit Monster f 14, samen f 88,50; door den heer **J. Diepenhorst** te Strijen uit Mijnsheerenland f 28, van **Dr. W. G. te A.** f 25; door **Dr. F. W. Sluyter** te Maassluis uit Maassluis f 56, uit Maassland f 109,50, uit Rozenburg f 15, uit Schijluiden f 19, samen f 199,50.

Aan Collecten: (voor de Theol. faculteit):

Van de Geref. kerk te 's-Gravenzande f 14,77½; van idem te Breda (1901) f 4,37; van idem te Vianen f 3,75; van idem te Suppermeer f 9,78; van idem te Goes f 14,37½; van idem te Nieuwdorp f 13,93½; van idem te Ierseke f 9; van idem te Baat-

land f 6,13½; van idem te Wolfertsdijk f 7; van idem te Kruiningen f 7,51; van idem te Biezelinghe f 7,11; van idem te Heinkenszand f 10,21; van idem te Borssele f 2,02; van idem te 's-Gravenpolder f 2,20½; van idem (1/2 coll.) te Ter Aar f 0,75; van idem te Alfen a/d R. f 10,34½; van idem te Bodegraven f 10; van idem te Leimuiden f 2,50; van idem te Nieuwkoop f 0,75; van idem te Nieuwveen f 2,68; van idem te Noordden f 0,76; van idem te Ouischoor f 2,20½; van idem te Waarden f 4,70; van idem te Oude Wetering f 7,99½; van idem te Woubrugge f 1,24; van idem te Zwammerdam f 4,11; van idem te Katwijk a/d R. f 8,21; van idem te Boskoop (1/2 coll.) f 9,47½; van idem te Hazerswoude f 8,75; van idem te Hillegom f 5,62; van idem te Leiderdorp f 14,32; van idem te Noordwijk a/Z. f 4,85; van idem te Rijnsburg f 8,50; van idem te Saasenheim f 5; van idem te Voo schoten f 6,78½.

Aan Schenkingen:

Door **Dr. U. Faber** te Ee, van **N. N.** te H. f 2,50; door den heer **W. Hovy** gevonden in de schoolcollecte f 10; gevonden in de collecte **E. V.** f 1; door **Dr. F. W. Sluyter** te Maassluis uit Rozenburg f 0,50, van **N. N.** f 1,15.

Voor de Medische Faculteit:

Door **Dr. U. Faber** te Ee f 1; door den heer **H. van Noort** te Loosduinen f 10,50; door **meij. Gez. van der Pauwert** te Maassluis f 8,20.

Voor het Studiefonds:

Door den heer **H. van Noort** te Loosduinen uit de catechisatiebus f 8,30½; gevonden in de collecte **Ger. kerk** f 1; door **Prof. Dr. J. Wolter** coll. etc op den Bondsdaag van den Bond van Jongelingsveren. op **Ger. grondslag** f 53.

S. J. SEEFAT,
Peningmeester.

Hilversum.